

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

05 12 20 18 р.

м. Київ

№ 1339

Про внесення змін до стандарту
вищої освіти за спеціальністю
201 «Агрономія» для першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

Відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), та рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 24.04.2018 р., протокол № 4/3-4,

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 № 1069 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти», виклавши його в новій редакції, що додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю. М.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
05.12.2018 р. № 1339.

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 201 Агрономія
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2018**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти ступеня вищої освіти – бакалавр галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство спеціальності – 201 Агрономія.

Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 р. № 1339.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 201 Агрономія Науково-методичної комісії № 11 з аграрних наук та ветеринарії сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Гамаюнова Валентина Василівна – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою Миколаївського національного аграрного університету;

Дідур Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, декан агрономічного факультету Вінницького національного аграрного університету;

Зеленський Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та насінництва, декан факультету агротехнологій і природокористування Подільського державного аграрно-технічного університету;

Іванова Ірина Євгенівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри хімії та біотехнології, декан факультету агротехнологій та екології Таврійського державного агротехнологічного університету;

Каленська Світлана Михайлівна – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Коваленко Ігор Миколайович – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки, декан факультету агротехнологій та природокористування Сумського національного аграрного університету;

Лопушняк Василь Іванович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри агрохімії та ґрунтознавства Львівського національного аграрного університету;

Мицик Олександр Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри загального землеробства та ґрунтознавства, декан агрономічного факультету Дніпровського державного аграрно-економічного університету;

Мринський Іван Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки та захисту рослин, декан агрономічного факультету Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет»;

Полторецький Сергій Петрович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва, декан факультету агрономії Уманського національного університету садівництва;

Хахула Валерій Семенович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету Білоцерківського національного аграрного університету

Фахівці, залучені до розроблення стандарту:

Дробітько Антоніна Вікторівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри плодоовочівництва, декан факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету;

Завірюха Петро Данилович – кандидат сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри генетики, селекції та захисту рослин, декан факультету агротехнологій і екології Львівського національного аграрного університету;

Малинка Леся Вікторівна – кандидат сільськогосподарських наук, завідувач кабінету навчально-методичного супроводу природничо-екологічної підготовки та агрономії Державної установи «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»;

Маренич Микола Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, декан факультету агротехнологій та екології Полтавської державної аграрної академії;

Романов Олексій Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри плодоовочівництва і зберігання, декан агрономічного факультету Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва;

Саюк Олександр Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології зберігання та переробки продукції рослинництва, декан агрономічного факультету Житомирського національного агроекологічного університету.

Стандарт розглянуто і схвалено на засіданні робочої групи підкомісії зі спеціальності 201 Агрономія Науково-методичної комісії 11 з аграрних наук та ветеринарії, протокол від 23 червня 2016 р. № 2.

Стандарт розглянуто і схвалено на засіданні Науково-методичної комісії 11 з аграрних наук та ветеринарії, протокол від 11 серпня 2016 р. № 2.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 20 грудня 2016 року № 10.

Фахову експертизу здійснювали:

Камінський Віктор Францевич – доктор сільськогосподарських наук, професор, директор Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», академік-секретар відділення землеробства та меліорації Національної академії аграрних наук України;

Тимченко Віктор Наумович – Президент асоціації «Українська асоціація виробників і переробників сої»;

Шеремета Віктор Васильович – Голова селянського (фермерського) господарства «Геркулес», Віце-президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України.

Методичну експертизу здійснювали:

Ставицький Андрій Володимирович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Калашнікова Світлана Андріївна – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+;

Таланова Жаннета Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, менеджер з аналітичної роботи, координатор Національної команди експертів з реформування вищої освіти Національного Еразмус+ офісу в Україні.

Стандарт розглянуто Міністерством аграрної політики та продовольства України і Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні робочої групи підкомісії 201 Агрономія Науково-методичної комісії № 11 з аграрних наук та ветеринарії, протокол від 16 січня 2018 р. № 1

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузі знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр з агрономії (зазначити назву спеціалізації за наявності)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 201 Агрономія Спеціалізація – (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітня програма – (зазначити назву освітньої програми)
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.
	Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері агрономії, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно безпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.
	Теоретичний зміст предметної області: Поняття, концепції, принципи природничих наук та їх використання для отримання високих та сталих урожаїв сільськогосподарських культур. Об'єктами професійної діяльності бакалаврів є сільськогосподарські культури та їх сорти (гібриди), селекційний процес, агроландшафти, природні кормові угіддя, ґрунт та збереження і підвищення його родючості, добрива, шкідливі організми і засоби захисту від них, технології виробництва, зберігання та первинної переробки продукції рослинництва.
	Методи, методики та технології: загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення), спеціальні (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур.
	Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та

	програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових та польових досліджень в агрономії.
Академічні права випускників	Продовження навчання для здобуття другого (магістерського) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 201 Агрономія

- на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС;
 - на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перерахувати результати навчання, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста):

- за спеціальностями галузі знань «Аграрні науки та продовольство» не більше ніж 60 кредитів ЄКТС;

- за іншими спеціальностями не більше ніж 30 кредитів ЄКТС.

Практика має становити не менше 4 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50 % обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим стандартом вищої освіти.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

	<p>7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>8. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>10. Здатність працювати в команді.</p> <p>11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).</p> <p>2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.</p> <p>3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.</p> <p>4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.</p> <p>5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.</p> <p>6. Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.</p> <p>7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.</p> <p>9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.</p>

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й

патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.

6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.

9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.

12. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насіннєвого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.

14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.

16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація проводиться у формі атестаційного екзамену або публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в агрономії, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень і методів аграрних наук. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.
Вимоги до	Атестаційний екзамен є комплексною перевіркою рівня

атестаційного екзамену	відповідності компетентностей випускників цьому стандарту вищої освіти.
---------------------------	--

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами).

5. Наказ МОН від 19.02.2015 № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

6. Наказ МОН від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».

7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 1 червня 2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 р. № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. – Київ : Вид-во «Соцінформ», 2010.

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До стандарту вищої освіти України ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань
20 Аграрні науки та продовольство, спеціальності 201 Агрономія

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	+	+		
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	+	+		
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу		+		+
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово		+	+	
Здатність спілкуватися іноземною мовою	+	+		
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності		+		+
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	+	+		
Навички здійснення безпечної діяльності		+		+
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел			+	+
Здатність працювати в команді	+			+
Прагнення до збереження навколишнього середовища	+			+
Спеціальні (фахові) компетентності				
Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво,	+	+		

механізація в рослинництві, захист рослин).				
Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції	+	+		
Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин		+		+
Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач	+	+		
Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва	+	+		
Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії		+		+
Здатність науково обгрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище			+	+
Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів			+	+
Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах		+		+

